

Bunu söyleyip arkasından da “yaş geçti” diye eklerseniz eğer, bir şey yapmamanın ya da konuşmakla yetinmenin de gerekçesini bulmuş olursunuz. Ülke bu tip insanlarla dolu; solcu ya da sağcı fark etmiyor.

Hayallerinizin peşinde koşabilmeniz için öncelikle geçmişle değil, bugünle ve gelecekle yaşamanız gerekiyor. Kendinizi hala 35-40 yıl önce ne yaptığınızla tanımlıyorsanız –onların bir bölümü gerçek dışıdır ya da uydurulmuş geçmiştir- sizin için gelecek bitmiş demektir.

35-40 yıl önce iyi şeyler yapmış olsanız bile, bu durum bundan sonra da benzerini yapabileceğiniz anlamına gelmez. 1980’lerden sonra dünya ve ülke çok değişti, kendinizi yenilemeniz gerek ve bunun için de bunu nasıl yapabileceğiniz hakkında fikriniz olması gerekir. Bu konuda somut adımlar atamadan sadece konuşmakla bir şey olmaz. Geçmişle avunur durursunuz...

Bu avunmanın alıcısı az değildir çünkü çok kişi aynı durumdadır ama buradan bir şey çıkmaz, avunup durursunuz, o kadar...

Tekrarlarsam; geçmişte şu veya bu oranda hayallerinizi gerçekleştirmiş olmanız, bundan sonra da benzerini yapabileceğiniz anlamına gelmez. Hayat böyle genellemelerle yürümüyor.

Gelecek için mücadele etmek, düşüncelerini yapabilmeye çalışmak sadece kafa değil aynı zamanda beden sorunudur. Çok okumanız, düşünmeniz ve yazmanız, değişik pratikler yaşamanız gereklidir ve bedeninizin de bunları yapabilecek durumda olması gerekir. Çok okuyabilmeniz için gözlerinizin ileri yaşlarda da iyi olması en azından okuyunca kısa sürede yorulmaması gerekir. İlerleyen yaşla birlikte bedende bazı rahatsızlıklar mutlaka olacaktır ama bunların aktif bir faaliyeti engelleyecek düzeyde olmaması gerekir.

İnsanlarımızın çoğunda –vazgeçtik kalple ilgili sorunlardan- şeker sorunu bulunuyor. Şeker tam

bir beladır ve çok sayıda başka hastalığı geliştirir. Göbek kendinden önce köşeyi dönüyor ve bugün yaşadıklarının yılların birikimi olduğunu da düşünmüyor.

Yıllarca günde birkaç paket sigara içmişseniz ya da içkiyle aranız fazlasıyla iyiye, bunları bırakmış olsanız bile yıllar sonra kendini gösteren sonuçları olacaktır.

Kanser çok insandaki başka bir sorun ama kanser durup dururken olmuyor.

Yıllar önce merkez düzeyinde sorumlu olan ve o zamanın TKP'sine gitmek isteyen arkadaşlar Almanya'ya geldiklerinde işçi sınıfıyla yakın yerde yaşamak istemişlerdi. Onları Duisburg'da Bruckhausen denilen semte götürmüştüm. Burası dünyaca tanınan Thyssen fabrikasının yanıydı. Hava kırmızı renkteydi, kırmızı toz yağıyordu. Civardaki evler ve arabalar kırmızılaşmıştı. Buradaki evler çok ucuzdu ve tahmin edilebileceği gibi çoğunda da Türkiyeli işçiler kalıyordu.

Burada yaşayın kısa sürede çelikleşirsiniz ve diyelim 20 yıl kadar sonra da o çelikleşmenin bedendeki yıkıcı etkilerini görürsünüz. Bunun da adı "yaş geçti artık" olur... İyi de o yaşın geçmesi için yıllarca elinden geleni yaptın ve yaş gerçekten geçti artık...

Ciddi rahatsızlıkları olan insanların onlarla uğraşmaktan başka şey yapmaya mecalleri kalmaz ve zaten psikolojik olarak da mecalleri bitmiştir.

Bir bölüm psikolojik yaşı beden yaşından yukarıda insanın gençlere ve kadınlara özel misyonlar biçtiklerini okuyorum. Bunların gerçeklikle ilgisi yoktur. Unutmayalım neo liberalizmin iki büyük uygulayıcısından birisi ABD'de Reagan ise, diğeri İngiltere'de Margret Thatcher'dır. Yakın tarihimizde faili meçhul cinayetlerin en fazla olduğu dönemde Başbakan Tansu Çiller'dir. Başka örnekler de verilebilir.

Büyük toplumsal değişim dönemlerinde gençlerin önemli olabilmesi için yaşlılara benzememeleri gerekir. Eğer yaşça büyük olanlar gençleri de büyük oranda kendilerine benzetmişse, genç dediğiniz yaşlının küçük yaşta olanından başka bir şey değildir. AKP'nin değişik alanlardaki kadrolarına bakın; kadınlı erkekli gençlerin sayısı hiç az değildir ve

büyüklerden önemli farklılıkları da yoktur.

Gençlik önemli ama “hangi gençlik?” diye sormadan gençlerde kendinde bulunmayan özellikler aramak sonuçsuz bir çabadır. Zaten bu tip insanların sonuç almak gibi sorunu da bulunmuyor, önemli olan kendi gözlerinde ve çevrelerinde haklı imiş gibi görünmektir.

Yirmi yıl önce böyle düşünmezdim ama bu insanlarla uğraşmak zaman kaybıdır sonucuna vardım.

Gençleri tanıyor muyum? Önemli oranda tanıdığımı iddia edeceğim. Bu iş iddia etmekle olmaz, kanıt gerek...

Altı yıl PDS’te (Demokratik Sosyalist Parti, ardından SPD’den ayrılan bir grupla birleşerek Sol Parti adını aldı) Frankfurt il yönetimi üyesi olarak çalıştım. Birlikte çalıştığım insanların önemli bölümü –Alman, Türk, Kürt ve başka uluslar- benden küçüktü. Başarılı olduğumu söyleyebilirim.

Dahası, bu insanların performansı yüksek yaşlılara hayranlığını da gördüm.

Birisi var, neredeyse 80 yaşındaydı ve yıllardan beri aktif bir üyeydi. Çoğunluğu gençlerden –kadın ve erkek- oluşan üyeler onu daha yüksek bir mevkiye seçmek istiyordu ama adam itiraz ediyordu. Sonunda “Yapmayın arkadaşlar, dedi, politikaya daha da aktif olarak girersem karım beni öldürür.”

Önemli olan performanstır ve bunu gösterebildiği için adam özellikle isteniyordu.

Almanya’da iki kere üniversite bitirdim ve kendimden 35-45 yaş küçük insanlarla okudum. Aralarında Almanlar çoğunlukta idi ama Türkler, Kürtler ve başka halklardan gençler de vardı. Aynı dersleri aldım, aynı sınavlara girdim, aynı ödevleri yazdım ve fena sayılmayacak notlarla da mezun oldum.

2000'li yılların başlarıydı, o sırada politik bilim okuyordum ve üniversitede zamanın kuralına göre üç yan bölüm almanız gerekiyordu. Birisi ekonomi idi, sonra bu bölümü bırakıp sosyal psikolojiye geçecektim. Öğrenci tipi bölüme göre değişiyor, bu bölümdekiler bana hayretle bakıyordu, başka bölümlerde 20 yaş civarındaki öğrencilerde aynı hayreti görmüyordum. Bir gün iki genç kadın gelip bana teşekkür etti, nedenini sordum çünkü anlamamıştım. "İnsan ileri yaşta da öğrenebiliyormuş, bunu gördük" dediler.

Gelecek yıllarda kendilerini neyin beklediğini biliyorlardı. Üniversiteyi bitirip ardından pek bir şey öğrenmeden iş hayatında bulunmak eskidendi. Şimdi sürekli öğrenmek zorundasınız, öğrenme üniversiteyi bitirmekle sona ermiyor, sürekli kendinizi yenilemeniz gerekiyor çünkü hangisinde çalışıyorsanız çalışın alan böyledir. Yapamazsanız geride kalırsınız ve bir süre sonra da diskalifiye olursunuz.

Bazı yazarlar tarafından "geç modernizm" olarak da adlandırılan dönemin (ilerde birkaç yazıda üzerinde duracağım) önemli özelliklerinden bir tanesi eğitim düzeyindeki yükselmedir. Eskisiyle karşılaştırılamayacak kadar fazla insan –kadınların oranı daha fazladır- üniversite bitiriyor. Üniversite eğitimi kimi ülkede iyileşmiştir kimisinde kötüleşmiştir ama sonuç olarak üniversite mezunu sayısı 1980'li yıllara göre çok artmıştır. İş alanları arttı, rekabet arttı, kendini sürekli geliştirmek için zorlama da arttı.

1972'de ODTÜ'yü bitirdiğim zamanı hatırlıyorum da meydan boştu. İş bulmak, ülke dışına gitmek için burs bulmak, sorun değildi.

Yıllardan beri bu durum ortadan kalkmıştır.

Gelecek bitmez ve insan yapabildiği oranda o geleceğe yönelmelidir.

Bunun ilk şartı uygun psikolojidir ya da geçmişte yaşamamaktır.

İkincisi sürekli çalışarak kendini yenilemektir.

Üçüncüsü ise, bunları yapabilecek uygun bir bedene sahip olmaktır. Ağır işçilik yapmayacaksınız ama sonuçta bunları bedeninizle yapacaksınız.